

tíðindablaðið

**sosialurin**Postsmoga 76,  
3800 Argir,  
telefon 11820

Útgevari: p/f sosialurin

Fyrirskotsstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Bládfólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

**Í fullari semju**

DAGBLAÐIÐ og blaðstjóri tess hava fingið rættuliga búkisku av sonevnda merkja-málinum. Mikudagin spýr hann bæði gor og gall yvir javnaðarmenn, fakfeløg og fakfelagsformenn. Greinin er andstýggilig og vanvirðandi. Hon átti tí at farið aftur við borðinum. Men við tað at hon ber ósannind — sum Dagblaðnum vant — er neyðugt at seta tingini upp á pláss. Hon avdúkar einki um javnaðarmenn, javnaðarflokk ella javnaðarpolitikk, men einaferð afturat mannahatsku muruna í blaðstjóra Dagblaðsins.

EINAFAÐIÐ enn ber Dagblaðið ta lygusgu, at ein ávisur javnaðartingmaður lokkaði FA-formannin út í merkjamálið, og at hesin var arkitekturin aftan fyri ta yvirlýsing, ið Javnaðarflokkurin sendi út undir ósemjuni. Men hetta er reingjan av veruleikanum. Flokksstjórn Javnaðarflokksins, ið er hægsti myndugleiki flokksins millum landsfundirnar, gjørdi yvirlýsingina. Og leggjast kann aftur at, at tað var full semja um hana.

OG TAD VAR ikki annað enn natúrligt. Frá tí at merkjamálið tók seg upp, tók Javnaðarflokkurin undir við Føroya Arbeðarafelag í stríðnum at sleppa av við skráseting av einstøkum persónum. Umbod fyri Javnaðarflokkinn hava ferð eftir ferð — m.a. á løgtingi — sett spurnartekin við, um tað í heila tíð er lógligt at skráseta fólk við evni-tólum, so leingi eingin

edv-eftirlitslóggeva er. Og hon finst sum kunnugt ikki, tí borgarliga landsstýrissamgongan sultar lógaruppskotið, til allar evni-ætlanir eru framdar. M.a. í samband við ætlaða samtíðarskattin.

HINVEGIN er Javnaðarflokkurin eisini samdur við Føroya Arbeðarafelag í, at eitt góðskueftirlit skal at vera. Tað kann einaferð afturat eiga fast, at FA alla tíðina hevur verið sinnað fyri at samráðast um eftirlit í samband við góðskuna, men hetta eftirlit skal ikki gerast á ein slíkan hátt, at tað leggur ómenniskjaligt trýst á einstøku flakavinnuna. Men hesi ynskini hjá FA hava arbeðsgevararnir sáðað av borðinum!

TAD VAR ikki Føroya Arbeðarafelag, sum legði virkin still. Haraftur móti sýtti felagið hjá flakavirkjunum — Ráfiskakeyparafelagið og seinri Arbeðsgevarafelagið — limum sínum at keypa fisk. Eisini á teimum flakavirkjunum, sum arbeðararnir sjálvir í størri og minni mun sjálvir eiga!

HETTA forðæmdi eisini ein samd flokksstjórn, har allir tinglimirnir og umbod fyri øll javnaðarfelögin hava sæti. Í Javnaðarflokkinum er tað ikki so, at ein, tveir ella trýggir persónar taka stóðu flokksins vegna. Men hetta kann ein maður sum Óli Breckmann við einaræðislyndi og kærleika til einaræðisharrar sjálvsagt ikki fata.

**Skil kom ikki á samfelagið fyrrenn arbeðararørslan fekk høvðið fyri seg**

Ásannast má, at einki skil kom á í samfeløgnum kring okkum, fyrr enn arbeðararørslan fekk fótin fyri seg, og her er heldur einki undantak í okkara samfelag. Eisini má sigast, at einki skil er á, har ikki er loyvt at skipa fri fakfeløg. Tí megu hesi rættindi virðast, og verjast.

Í væl útbygðum samfelag koma at vera nógvar arbeðistættir. Samstundis kemur fjøld av fólki at starvast í almennari vinnu, eins og privata vinnan kemur at hava væl av fólki, ið gerst mánaðarlønt. Mong fáa sær útbúgving fyri at fáa ein almennan sess, tí hesin tykist mangan tryggur, og hartil fløgur — eingin ringur deymur, og ein verður ikki vátur og særhentur.

Vit, sum búgva í hesum samfelag, fáa mangan at vita, at allir stættir verða óbeinleiðis lønt av tí sama framleiðslugrundarlagi, sum er fiskurin.

Harfyri er ikki sagt at ikki vit hava brúkt fyri øllum stættum, og gott var, um vinnulivið var meiri fjølbroytt, tað er eyðsæð.

Við tí í huga, at øll fólk í hesum samfelag verða óbeinleiðis lønt av fiskivinnuni, má ásannast, at býtið er ójávnt. Tey, ið strevast næst framleiðsluni, fáa so avgjørt ikki størsta bitan.

Av og á kann ein fáa fatan av, at fólk hava hug at finna at arbeðararørsluni. Eisini onkur í tí tryggja og fløgva sessinum.

Vert er at minna á, at tað eru nær um allir stættir, ið eru m unandi betri fyri enn tey, ið skulu vinna sitt dagliga breyð við timaløn.

Verður hugsað um trygdina, so er tað soleiðis at timalønta fólk hefur litla, ella nær við onga trygd. Meðan hini í fasta starvinum hava nógvar fyrirminur.

Nóg av vinnulívi okkara er knitt at fiskiveiðini. Hetta ger, at arbeðið kemur at vera heldur óstöðugt. Stundum verður arbeðsfólkið noygt at arbeða ovurhonds langar dagar fyri at bjarga rávøruni, so henda ikki fer fyri skeytið. Aðrir tíðir verður fólk sent heim, tí einki er fyri hendurnar, eingin fiskur.

Hetta má so vera, verður sagt, og rætt er tað, hetta má so vera. Men tað er soleiðis, at einans tey, ið beinleiðis eru knýtt at fiskivinnuni lida undir hesum? Aðrir stættir verða ongantíð órógvandi, um tað eru langar uppløgur, ella fiskaloyvi. Harafturat er vert at nevna, at hjá flestu fólki í føstum starvi hækka lønin eftir áratálinum. Hesar møguleikar eru ógvuliga fjarir hjá arbeðsfólki!

Timalønta fólk kann sendast heim frá degi til annan, meðan hini hava upp til hálvt ár uppsagnartíð. So ásannast má, at munurin er rættuliga grefligur.

Haldast má, at arbeðsfólkið í Føroyum ikki hevur verið óhoviskt í

**politisk viðmerking**

sínum krøvum í mun til aðrar stættir, og hvønn skulu hesi javnbera seg við annars?

Dagligu kunngerðirnar í útvarpinum, um nær hesi ymisku skulu mæta til arbeðis, minna um, at her er talan um serlig viðurskipti, sum sýna eina stóra lagaligheit, sum má virðast av øllum.

Ásannast má eisini, at aðrir stættir hava gingið undan, við at fingið umstøðurnar hjá sær sjálvum upp á eitt munandi hægri støði, enn hjá vanligu timalønta fólkinum.

At so arbeðsfólkið roynir at hála seg upp imóti hesum, er væl einki løgi í, tí øll hava sama tørvin.

Um so er, at onkur metir arbeðararørsluna at vera figginda av samfelagnum, so megu hesi sigast at vera á skeivari leið. Og um tað eydnast at fáa niðurbrotið, ella spjatt arbeðararørsluna, soleiðis at hon missir sína ávirkan. Ja, so gongur neyvan drúgv tíð, til okkurt, sum verri er, fær fótin fyri seg.

Tí, okkurt meiri vittingangandi kemur nátturliga aftur í staðin. Spurningurin verður, hvør ið tá fær verið lagaligur, ella viðskipiligur.

Arbeðararørslan er hon, sum skapar tryggastu viðurskipti í samfelagnum. Tað við siga so leingi sum demokratið ræður.

Jørgen Thomsen

**Eingin duravørður í Føroya Javnaðarflokki**

Rættleiðing til Jóannes Dalsgaard, lótingsmann o.a.

Í aftursvari í okkara blaði, 29/12-83, málbar Jóannes seg sum hann hevur heimild til at avgera, hvør limur eigur at verða í flokki okkara, ella um pláss er fyri Hera Mortensen í Javnaðarflokkinum?

Onkur annar hevur í blaðnum áður sagt seg til reiðar at strika Dánjal av Rana sum lim í Javnaðarflokkinum?

Eg ætli ikki at blanda meg í tjak tykkara í býráðnum á Tvøroyri ella millum Ráfiskakeyparafelagið og FA, men bert gera vart við, at eingin einstakur persónur ella limur í Føroya Javnaðarflokki hevur vald til at strika nakran lim í flokkinum ella avgera, hvør hoyrir heima í Føroya Javnaðarflokki!

Slík avgerð kann eftir míni hugsan bert takast av landsfundi Javnaðarflokksins. Eg vil ávara tykkum, sum halda, at tit eiga Javnaðarflokkin; valla nakar landsfundur Javnaðarflokksins fer at taka undir við nøkrum slíkum.

Eg vil tí heita á javnaðarfólk um at tjakast á øðrum grundarlagi, sum tit hava heimild at tjakast á!

Vit javnaðarfólk eru sjálvhuksandi individ, við við ávisum felagsgrundsónarmiðum samfelagsliga. Vit skulu sjálvandi verja okkara felagsgrundsónarmið, men í Javnaðarflokkinum er høgt til loft og vitt til veggja. Vit hava loyvi at vera ósamd, og vit hava eisini loyvi at gera mistøk.

(hann ið ongantíð mistekur seg, ger ikki nógva).

Vit hava ein breiðan og frian flokk við dygdargóðum grundsónarmiðum, og javnaðarfólk virka á øllum stigum í føroyska samfelagnum idag, tí verða summir limir okkara meira útsettir í verki teirra enn aðrir, og sera varin skal ein vera, aðrenn nokur avgerð skal verða tikið um at seta nakran uttanfyri. Og hartil hevur — tí betur — eingin einstaklingur vald — heldur ikki Jóannes ella nakar stakur kommunupolitiskari á Tvøroyri.

Vegna nakrar limir í Javnaðarflokkinum.

Vinarliga  
Birgir Mohr**Samankalla Tingið áðrenn fólkatingsvalið!**

Føroya Framburðs- og Fiskivinnuflokkur skal við hesum boða frá, at flokkurin tekur undir við kravinum um at kalla tingið saman, at viðgera tað álvarsomu kreppu, okkara fiskivinna og harvið alt okkara samfelag er komið í, nú fiskaprisirnir eru vorðin so lágir, at tað ikki longur lønar seg at loysa fiskiskipini frá landi.

Flokkurin hevur tað álit á tingformanninum, at hann prioriterar okkara fiskiskipafloða hægri enn fólkatingsvalið, soleiðis at skilja, at hann saman-

kallar tingið at viðgera støðuna og finna eina loysn, áðrenn farið verður at reika landið runt at agitera til eitt fólkatingsvalið.

Men er tað so, at tingformaðurin setir fólkatingsvalið hægri enn føroyska fiskiskipafloðan, fiskimenn og arbeðsfólk, og tí fer at reika landið runt at agitera heldur enn at loysa átroðkandi føroyskar trupulleikar, so fer Føroya Framburðs- og Fiskivinnuflokkur við hesum at krevja tingið samankalla helst ikki

seinni enn týsdagin 3. januar at finna eina loysn.

Tingformaðurin verður mintur á, at í og við at hvør dagur skipin ikki hava ráð at loysa, kostar einar 4 milliónir krónir, er tað, at biða við at innkalla tingið til eftir fólkatingsvalið ikki bara dyrt fyri samfelagið, men eisini ein vanvirðing av øllum teimum sum eru rakt av veiðustøðginum.

Tórshavn, 1. januar 1984  
Føroya Framburðs- og Fiskivinnuflokkur